

Karierna orientacija – Osnovne informacije o vpisu v srednje šole

*Ni razloga, da ne bi sledili srcu.
Lastni interes je najpomembnejši dejavnik pravilne izbire,
saj ga navadno spremlja visoka motivacija
in zavzetost za učenje novih znanj in spretnosti.*

Steve Jobs

Odločitev o nadaljnjem šolanju pomeni prvo veliko prelomnico v življenju devetošolcev. Na odločitev o tem, kje nadaljevati izobraževanje, vpliva veliko dejavnikov, in če se učenec ne odloči za gimnazijo, ta odločitev v veliki meri pomeni tudi že odločitev za izbiro poklica ali vsaj poklicnega področja. Ravno zato je prav, da si za to odločitev učenec vzame dovolj časa in zbira čim več informacij, ki ga bodo pripeljale do najboljše odločitve. Odločitev je odvisna od značajskih lastnosti, interesov, sposobnosti, delovnih navad, podpore in pritiska staršev, učnega uspeha, vpliva prijateljev, medijev in drugih dejavnikov.

V nadaljevanju lahko najdete nekaj informacij o samem postopku vpisa v srednje šole.

Postopek vpisa v srednje šole

V prijavnem roku (Pomembni datumi, vezani na vpis v srednjo šolo, so zbrani pod zavihkom [Svetovalna služba/ Karierna orientacija – Rokovnik](#).) se vsak učenec lahko prijavi v **en izobraževalni program na eni srednji šoli**. Prijavnico odda v šoli, kjer zberemo vse prijavnice in jih pošljemo na srednje šole. (Možne so spremembe postopka vpisa, v kolikor bo začela delovati nova aplikacija za vpis.)

Po objavi številčnega stanja prijav lahko v določenem roku **prenese prijavo** na katero koli drugo šolo.

Vsi prijavljeni na posamezni program se razvrstijo glede na doseženo vsoto odstotkov. Odstotek predstavlja seštevek:

- zaključnih ocen vseh obveznih predmetov iz 7., 8. in 9. razreda, (kar predstavlja največ 60 % celotne vsote, maksimalno število točk je 175) in
- dosežka na NPZ iz slovenščine in matematike, izražena v odstotnih točkah (kar predstavlja vsak največ po 20 % celotne vsote).

V primeru vpisa v **športni oddelek gimnazije** se bo poleg ocen in rezultatov pri NPZ upošteval še pridobljen status športnika, status A bo prinesel dodatnih 10 točk in za pridobljen status športnika B pa dodatnih 5 točk.

Ob vpisu v **umetniško gimnazijo** bo štel opravljen **preizkus nadarjenosti**. Za dosežek nad 90% vseh možnih točk bo učenec dobil dodatnih 10 točk, za dosežek med 80% in 90% vseh možnih točk pa se bo učencu prištelo dodatnih 5 točk.

Če je na spodnji meji točk več učencev, se bo izbira opravila na podlagi višjega skupnega števila odstotnih točk kandidata na NPZ iz slovenščine in matematike. Če se tudi po tem kriteriju na spodnji meji še vedno razvrsti več kandidatov z istim številom točk, se izbira med njimi opravi na podlagi višjega števila doseženih odstotnih točk na NPZ pri slovenščini.

Če bo učenec na NPZ opravičeno manjkal (o utemeljenosti opravičljivih razlogov odločamo v skladu s Pravilnikom o nacionalnem preverjanju znanja v osnovni šoli (Uradni list RS, št.: 67/2024)), se bo določil nadomestni dosežek - mediana dosežkov na NPZ tistih kandidatov, ki imajo enak seštevek zaključnih ocen pri matematiki in slovenščini v 7., 8. in 9. razredu kot kandidat, ki NPZ ni pisal (iz opr. razlogov). Če bo kandidatov z enakim seštevkom zaključnih ocen v 7., 8. in 9. razredu pri slov. in mat., ki imajo dosežek NPZ, manj kot 30, se bo nadomestni dosežek določil kot mediana dosežkov na NPZ iz mat. in slov. širšega nabora kandidatov ⇒ v naboru bodo tisti z enakim seštevkom, tisti z eno točko višjim in tisti z eno točko nižjim seštevkom zaključnih ocen v 7., 8. in 9. razredu iz teh predmetov

Če bo učenec neopravičeno manjkal na NPZ, se mu prišteje 0 točk.

Izbirni postopek se nato izvede v dveh krogih:

• **Prvi krog:** Če je prijav v posamezni program več kot je prostih mest, se vpis omeji. Zapolni se 90% prostih mest.

• **Drugi krog:** Zapolni se preostalih 10% prostih mest. Vsak kandidat po prednostnem vrstnem redu navede največ deset izobraževalnih programov, v katere se želi vpisati. Sprejet je v prvi program, za katerega ima dovolj točk. Če je prijav v posamezni program več kot je prostih mest, se vpis omeji. Lahko se zgodi, da je v 2. krogu potrebnih več točk za vpis na določen program kot v 1. krogu.

Vsi, ki v izbirnem postopku niso bili izbrani ali se niso prijavili v noben program, se lahko najkasneje do začetka šolskega leta vpišejo v programe, ki še imajo prosta mesta po obeh krogih.

Pregled spodnjih mej na srednješolskih programih, ki so imeli omejitve, za zadnja 3 leta, si lahko ogledate s klikom na povezavi [Spodnje meje na srednjih šolah](#) in [Spodnje meje na gimnazijah](#).

Preizkus nadarjenosti in športni dosežki

Preizkus nadarjenosti je potrebno opravljati za programe:

- **Zobotehnik** (Srednja šola za farmacijo, kozmetiko in zdravstvo) – preizkus obsega preizkus ročnih spretnosti, sposobnosti razlikovanja barv, smisla za oblikovanje.
- **Fotografski tehnik** (Srednja šola za oblikovanje in fotografijo Ljubljana) – preizkus likovne nadarjenosti, ki obsega likovni, tonski, barvni in risarski preizkus.
- **Tehnik oblikovanja** (Srednja šola za oblikovanje in fotografijo Ljubljana) – preizkus likovne nadarjenosti, ki obsega risanje po modelu, preizkus likovne ustvarjalnosti, ploskovno-barvni preizkus in konstrukcijsko-prostorski preizkus.

Vsak del preizkusa traja od 50 do 70 minut, tako da je skupno trajanje preizkusa z vmesnimi odmori približno 4 ure in pol.

Opravljen preizkus zahtevajo tudi različne smeri Umetniških gimnazij:

- **Umetniška gimnazija Likovna smer** (Srednja šola za oblikovanje in fotografijo Ljubljana) – preizkus obsega preizkus likovne nadarjenosti, risanje po modelu, preizkus likovne ustvarjalnosti, ploskovno-barvni preizkus in konstrukcijsko-prostorski preizkus.
- **Umetniška gimnazija Glasbena smer** (Konzervatorij za glasbo in balet Ljubljana) – preizkus glasbene nadarjenosti.
- **Umetniška gimnazija Plesna smer balet** (Srednja vzgojiteljska šola in gimnazija Ljubljana, Konzervatorij za glasbo in balet Ljubljana) – preizkus obsega preizkus, s katerim učenec dokaže znanje klasičnega baleta, ritmike in stilov plesa, znanje nauka o glasbi in znanje instrumenta.
- **Umetniška gimnazija Plesna smer sodobni ples** (Srednja vzgojiteljska šola in gimnazija Ljubljana, Konzervatorij za glasbo in balet Ljubljana) – preizkus obsega preizkus posebnih nadarjenosti za ples in sicer plesno vajo, predstavitev kratke kompozicije ali koreografije brez glasbene spremljave, krajšo improvizacijo, ki jo kandidat pripravi na preizkusu po navodilih komisije.

Otroka to, da je opravljal preizkus nadarjenosti, kasneje ne obvezuje, da se na srednjo šolo tudi vpiše. Če preizkusa nima opravljenega, pa kasneje ne more več kandidirati za vpis na šole, ki preizkus zahtevajo.

Za vpis na športni oddelek gimnazije in večino smeri umetniške gimnazije morajo učenci opraviti tudi **test psihofizične sposobnosti**, ki jo preveri pooblaščen zdravnik